

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, (jud. Ig. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

24 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu

examinând admisibilitatea recursului depus de SC „Viloterm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SC „Viloterm” SRL împotriva Consiliului Concurenței, terț SRL „Simplex-Co” cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de SC „Viloterm” SRL și menținută hotărârea din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 16 martie 2020, SC „Viloterm” SRL s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Concurenței, solicitând anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței Nr. CN-16/19-07 din 25 februarie 2020 și restituirea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 26 martie 2019, „Simplex-Co” SRL a înaintat către Consiliul Concurenței o plângere prin care a invocat presupuse acțiuni de concurență neloială întreprinse de către „Viloterm” SRL.

Astfel, întreprinderii „Viloterm” SRL i s-au înaintat acuzații că ar fi răspândit informații false despre „Simplex-Co” SRL și produsele comercializate de aceasta, anume cazane de marca Baxi, fapt ce a condus la prejudicii în activitatea „Simplex-Co” SRL.

Ca urmare, Consiliul Concurenței, prin dispoziția nr. 16 din 08 mai 2019, a inițiat investigația în privința presupuselor încălcări a prevederilor art. 15 lit. b), art. 16 și art. 18 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, de către „Viloterm” SRL.

În rezultatul investigației a fost emisă decizia cu nr. CN-16/19-07 din 25 februarie 2020 cu stabilirea încălcării art. 15 lit.b) a Legii Concurenței nr. 183/2012, și stabilirea unei amenzi în valoare de 0,25% din cifra totală de afaceri a „Viloterm” SRL.

Reclamanta a afirmat că, Decizia Plenului Consiliului Concurenței trebuie să se

bazeze exclusiv pe raportul de investigație, care, în acest caz, nu conține elementele constitutive ale infracțiunii. În același timp, tot raportul de investigație se bazează pe „pretinsele probe” prezentate de reclamant. În raport lipsesc probele găsite de Consiliul Concurenței, iar cele prezentate de reclamant nu sunt verificate.

Prin urmare, reclamanta a invocat o abordare subiectivă a problemei de către Consiliul Concurenței, lipsa verificării veridicității probelor prezentate de către reclamantă și emiterea deciziei de stabilire a încălcării în lipsa probelor ce ar demonstra încălcarea.

Menționează că, faptul răspândirii de către reprezentanții întreprinderii „Viloterm” SRL a unor afirmații false despre produsele concurentului său „Simplex-Co” SRL prin intermediul apelurilor telefonice intervenite între un angajat al companiei „Viloterm” SRL și mai mulți „cumpărători-martori” nu a fost demonstrat.

Cu referire la discuțiile telefonice, s-a constatat că nici în declarații și nici în convorbirile telefonice reprezentantul „Viloterm” SRL nu s-a referit la concurentul și la activitatea lui, respectiv nu a răspândit informații false despre concurent. Mai mult ca atât, reprezentantul „Viloterm” SRL s-a referit doar la produsele proprii (cazanele Baxi, care sunt comercializate de către „Viloterm” SRL) și doar la experiența proprie de vânzare și discuția cu clienții pe marginea pretențiilor și reclamațiilor la acest cazan.

Cu referire la proveniența cazanelor, s-a luat în considerare doar opinia agentului economic „Simplex-Co” SRL, precum că, cazanele Baxi nu se assemblează în Turcia, probabil ci se referă la cazanele Baxi pe care ei le comercializează, și nu s-a ținut cont de cealaltă opinie, că toate cazanele de marca Baxi se assemblează în mai multe țări, precum Italia, Turcia, etc., care sunt comercializate pe piață de mai mulți agenți economici, inclusiv și de „Viloterm” SRL și nicidecum exclusiv de „Simplex-Co” SRL.

Cazane de marca Baxi sunt comercializate și de alte companii din Republica Moldova, cum ar fi: „Duo Ego” SRL și „Cominstal” SRL.

Până în luna mai 2017, „Cominstal” SRL era distribuitor oficial al cazanelor de marcă Baxi. La moment, aceasta importă piese de schimb pentru produsele Baxi. Pe perioada 2017-2018, „Cominstal” SRL a vândut către „Duo-Ego” SRL, în scop de comercializare ulterioară în total 143 de cazane de marcă Baxi. Respectiv, atât „Cominstal” SRL, cât și „Duo-ego” SRL mai comercializează cazane de marcă Baxi pe teritoriul Republicii Moldova. Prin urmare, „Simplex-Co” SRL este distribuitor oficial al produselor de marcă Baxi, dar nu este unic pe piața comercializării acestor produse.

În decizie nu se regăsește poziția Consiliului Concurenței, și răspuns la întrebarea dacă se produc/asamblează cazane Baxi și în Turcia. Respectiv, atestă că, lipsește informația de la producător, care ar nega producerea/asamblarea cazanelor Baxi și în Turcia.

O informare pe site-urile despre sisteme de încălzire, arată că compania Baxi, deține uzine de asamblare în mai multe țări, inclusiv în Turcia, după cum se vede pe site-ul oficial al grupului de companii din care face parte compania Baxi, este prezentat video, unde sunt enumerate toate țările în care sunt prezente uzine de producere, și menționate tipurile de produse.

Astfel, se vede că în Istanbul se produc cazane de perete. Alte filmulețe de pe

platforma Youtube, prezentate de persoanele care fac recenzii la produsul discutat, și anume cazanul Baxi, menționează că acest cazan este asamblat în Turcia, marca fiind italiană. De aici deduce că așa tip de cazane se asamblează în mai multe țări. Consideră că, concurentul a dus în eroare Consiliul Concurenței, pentru că a ascuns această informație. Totodată, în dosar nu a găsit confirmarea că, cazanele Baxi nu se produc și în Turcia.

Mai mult, în opinia părții reclamante este cel puțin stranie discuția în jurul provenienței cazanelor Baxi comercializate de către „Simplex-Co” SRL, deoarece reprezentantul „Viloterm” SRL, nu face nici o referință la „Simplex-Co” SRL.

Referitor la acuzația despre instigarea la rezilierea contractelor, nu există nici o probe nici în raport, nici în decizie. Au fost prezentate trei scrisori de la persoane presupuse în calitate de „cumpărători – martori”.

Totodată, a fost identificată legătura dintre avocatul firmei „Simplex-Co” SRL - Mămăligă Vitalii și „cumpărătorii - martori” care au depus declarații și anume:

- cumpărătorul – „martor”- Gîncu Alexandru, are numărul de telefon (de pe care a fost telefonat Molceanov Nicolai) afișat pe site-uri oficiale ca număr de contact al companiei „Airbug-Service” SRL. Co-administrator la compania Airbug-Service” SRL este dl. Mămăligă Vitalii (avocatul „Simplex-Co” SRL);

- cumpărătorul – „martor”- Timotin Boris, este administratorul companiei SRL „Asgardan Grup”, care are aceeași adresă juridică cu compania „Airbug-Service” SRL, unde Mămăliga Vitalii figurează drept co-administrator ;

- „cumpărătorul – „martor” - Ion Ciumac, care de profesie este și el avocat, este prieten cu avocatul Mămăliga Vitalii, fapt confirmat prin prietenia acestora pe rețeaua de socializare Facebook și mesajele publice pe Facebook datate cu 2017-2019.

De asemenea, aduce la cunoștință că Ungureanu Oleg, executorul judecătoresc care a întocmit actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt Nr. 026c-4/19 din 20 martie 2019 în baza căruia a fost întocmită plângerea, la fel este prieten cu Mamaliga Vitalii, fapt confirmat de prietenia acestora pe rețeaua de socializare Facebook și mesajele publice pe Facebook datate cu 2018.

Menționează că aceste informații sunt publice, dar nu s-au regăsit nici în raport, nici în decizie, iar reclamanta a fost în imposibilitate de a discuta cu martorii la audieri. În cadrul audierilor, avocatul companiei „Simplex-Co” SRL, Mămăligă Vitalii a relatat că el personal a telefonat la compania „Viloterm” SRL pentru a afla despre calitatea cazanelor. Nu este clar scopul acestor sunete, se presupune a fi o provocare.

În altă ordine de idei, din explicația din 26 aprilie 2019 se constată fraza ”am stabilit că pe piață aceeași marfa se vinde de către alt vânzător la preț mult mai redus”, și se observă că persoana s-a informat și a decis independent care sunt ofertele pe piață, după care a solicitat sfatul unor profesioniști, pentru a afla mai multe detalii despre produs.

Concurența de preț este prezentă în toate magazinele on-line de produse de uz casnic, și este opțiunea cumpărătorului să compare și să aleagă ce produs dorește să procure. De asemenea, Legea cu privire la protecția consumatorului permite returnarea produselor în termen de 14 zile de la procurare, indiferent de motivele expuse de consumator.

Din explicația din 24 aprilie 2019 se constată fraza ”am fost consultat de

cumătrul meu (...) ulterior soția mi-a spus că a găsit pe internet tot așa marcă de cazan” și este clar că s-a ținut cont de un sfat în urma îndemnului unor persoane terțe (soția).

Din explicația, din 25 aprilie 2019 se constată fraza ”meșterul mi-a spus că (...)”, care atestă că la îndemnul meșterului consumatorul a contactat, din proprie inițiativă, un consultant profesionist pentru a se informa cu privire la cazanul de model Baxi.

Ideea și sfatul de a rezilia contractele de deservire și returnare a produselor a venit de la soție, cumătru, meșter, informarea de pe site-uri, și nicidecum de la angajații „Vilotherm” SRL.

În concluzie, nu a fost stabilită nici un indemn la acțiune, și nici o inițiativă din partea „Vilotherm” SRL. Inginerul companiei „Vilotherm” SRL a răspuns la întrebările clientului care a telefonat, ținând cont de opinia proprie, formată în urma experienței dobândite în domeniu. Or, menționează că întrebările și răspunsurile au vizat strict produsul interesat de client, și nu de importatorul sau distribuitorul produsului.

De regulă, prețul unui produs interesează clientul înainte de procurare, dar oricare acțiuni ulterioare nu sunt restricționate de lege. Nu este clar rolul explicațiilor martorilor, care au menționat că au analizat prețurile după procurare. Și nu a fost analizat motivul pentru care cumpărătorii au cercetat piața după ce au achiziționat produsele, poate aceasta s-a datorat unor probleme tehnice apărute cu cazanul după procurare.

De asemenea, în actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt, nr 026c-4/19 din 20 martie 2019, se constată restituirea produsului în baza art. 12 alin (4) din Legea privind protecția consumatorilor. Respectiv, nu are nici o legătură cu încălcarea legislației concurențiale.

Referitor la deturnarea clienților, afirmă că în decizia Consiliului Concurenței se menționează că nu a fost stabilită comiterea din partea „Vilotherm” SRL a acțiunilor de instigare a persoanelor la rezilierea contractului cu „Simplex-Co” SRL. La același punct este menționat că, în cadrul procesului probatoriu nu au fost identificate suficiente semne ale acțiunii de deturnare a clientelei de către „Vilotherm” SRL, în sensul art. 18 al Legii Concurenței. Astfel, cumpărătorii - martori au comunicat că ulterior rezilierii contractului cu „Simplex-Co” SRL, nu au procurat cazane de la „Vilotherm” SRL, respectiv nu au migrat la reclamat și nu au devenit clienții acestuia. Or, o componentă indispensabilă a acțiunii de concurență neloială - deturnarea clientelei concurentului - este migrarea clientelei la compania care a întreprins acțiuni anticoncurențiale.

Reclamanta mai evidențiază că de repetate ori i-a fost lezat dreptul la apărare și anume, la solicitarea „Vilotherm” SRL de a invita martorii la audieri, Consiliul Concurenței a refuzat nemotivat. La fel, în dosar lipsește procesul-verbal de interviu cu martorii, fapt ce denotă inexistența acestuia. Nu este clar cum și în ce mod acești martori au fost intervievați. La solicitările „Vilotherm” SRL de a prezenta procesul-verbal și înregistrarea audio a audierii, Consiliul Concurenței nu a dat curs solicitării. Nu i-a fost asigurată posibilitatea de a face cunoștință cu modul de stabilire a nivelului de bază a sancțiunii, precum și individualizarea ei în conformitate cu art. 69 și 70 a Legii Concurenței. Nici în decizie nu se regăsește determinarea nivelului de bază și individualizarea sancțiunii.

În concluzie reclamanta reiterează că, decizia Consiliului Concurenței nr. CN-

16/10-07 din 25 februarie 2020 nu are la bază nici o probă în susținerea încălcării art. 15 lit. b) a Legii Concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Prin hotărârea din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de SC „Vilotherm” SRL împotriva Consiliului Concurenței, terț SRL „Simplex-Co” cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de SC „Vilotherm” SRL și menținută hotărârea din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În susținerea soluției de respingere a acțiunii, instanțele au reținut că, după inițierea investigației privind presupusele încălcări ale Legii concurenței, de către întreprinderea „Vilotherm” SRL, autoritatea pârâtă a solicitat prezentarea informațiilor privind: deținătorul domen-ului www.cazan.md; pe numele cărei persoane sunt înregistrare numerele de telefon, indicate pe pagina web www.cazan.md; deținerea în stoc de întreprinderea „Vilotherm” SRL a cazanelor de gaz Baxi model ECO 4S 24 F cu prezentarea, în caz afirmativ, a actelor de proveniență a aparatelor menționate (contracte, declarații vamale, facturi fiscale); comercializarea de către întreprinderea „Vilotherm” SRL a cazanelor de gaz Baxi model ECO 4S 24F (cu prezentarea actelor confirmative). Totodată, a fost solicitată și poziția reclamantei asupra plângerii întreprinderii „Simplex-Co” SRL.

Drept răspuns, SC „Vilotherm” SRL a comunicat că este deținătorul domen-ului www.cazan.md și a numerelor de telefon indicate pe acesta. Întreprinderea nu deține în stoc cazane de gaz Baxi de model ECO 4S 24 F, iar ultimul cazan de acest model a fost comercializat la 27 decembrie 2018. La fel, a prezentat copiile facturilor fiscale seria LV nr. 5360178 din 30 noiembrie 2017 și AAE nr. 1325223 din 17 mai 2018, care atestă faptul procurării cazanelor de gaz puse în discuție de la „DUO-EGO” SRL. Totodată a prezentat și copiile facturilor fiscale, care denotă comercializarea cazanelor de gaz Baxi model ECO 4S 24 F la 05 iunie 2018, 26 iunie 2018 și 27 decembrie 2018.

Ulterior, autoritatea pârâtă a întreprins acțiuni necesare în vederea obținerii informațiilor de la martori și prin scrisoarea nr. CN-06/164-1191 din 18 mai 2019 a invitat reprezentantul „Vilotherm” SRL pentru interviu pe seama cazului. Iar la 28 mai 2019, a fost desfășurat interviul cu reprezentantul societății reclamante.

La fel, autoritatea pârâtă a solicitat de la „Simplex-Co” SRL probarea punerii în pericol a reputației sau credibilității, deturnării clientelei, instigării la rezilierea neîntemeiată a contractului. Iar, drept răspuns, terțul a comunicat că este unicul importator și partener oficial al Baxi S.p.A. din Italia, însă reclamanta cu bună știință a plasat anunțul privind comercializarea cazanului de gaz pe pagina web ce-i aparține, produs pe care nu-l deține, la un preț mai redus decât cel indicat de „Simplex-Co” SRL pe pagina proprie. Ulterior plasării anunțului, în discuțiile purtate cu potențialii clienți, reprezentanții SC „Vilotherm” SRL sugera ideea că aceste cazane sunt de calitate proastă și nu recomandă procurarea acestora. În consecință, cumpărătorii cazanelor de la „Simplex-Co” SRL au solicitat rezilierea contractelor și returnarea sumelor achitate, considerând cauza rezilierii contractului - informația negativă cu privire la produsele Baxi, obținută de la SC „Vilotherm” SRL. Mai mult, „Simplex-Co” SRL a prezentat declarația din 05 septembrie 2019 a companiei Baxi S.p.A. (Italia),

prin care se confirmă faptul că, începând cu anul 2018, „Simplex-Co” SRL este unicul importator autorizat al producției companiei Baxi S.p.A. în Republica Moldova, menționând în același timp că pentru anul 2019, Baxi S.p.A. nu planifică introducerea altor importatori al produselor pe piața Republicii Moldova.

Instanțele au constatat că, procedura administrativă de examinare a plângerii depuse de „Simplex-Co” SRL s-a desfășurat în conformitate cu prevederile legale, iar temeiuri ce ar duce la nulitatea acesteia nu au fost constatate.

La 18 aprilie 2023 (prin poștă electronică), SC „Viloterm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Ulterior, la 03 iulie 2023, recurenta, prin intermediul avocatului său, a depus recurs motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A mai menționat că instanța de apel s-a limitat la verificarea respectării normelor privind procedura administrativă, fără a verifica corectitudinea constatării situației de fapt.

La 18 martie 2024 (prin poștă electronică), Consiliul Concurenței a depus referință la recursul declarat de către SC „Viloterm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, solicitând declararea acesteia drept inadmisibilă.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de

zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 aprilie 2023, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că la 18 aprilie 2023, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 26).

Recursul nemotivat împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 18 aprilie 2023.

Totodată, materialele cauzei atestă că, decizia motivată a fost expediată, la 08 iunie 2023, iar motivarea recursului SC „Vilotherm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, a depus la 03 iulie 2023.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către SC „Vilotherm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, a termenului prevăzut de art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului) la declararea recursului.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Verificând decizia instanței de apel, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că, la caz, recursul declarat de către SC „Vilotherm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, se consideră admisibil, urmează a fi admis, casată decizia recurată cu trimiterea cauzei la rejudecare din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 247 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Astfel, Completul de judecată a decis inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, părțile au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse (mutatis mutandis, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75).

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ (în redacția în vigoare la data depunerii recursului), examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244, alin. (2), coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194, alin. (2) din Codul administrativ în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Temei pentru adresare în instanță a constituit constatarea Consiliului Concurenței, conținută în decizia nr. CN-16/19-07 din 25 februarie 2020 precum că SC „Vilotherm” SRL a încălcat art. 15 lit. b) a Legii Concurenței nr. 183/2012, manifestată prin acțiuni de discreditare a concurentului prin faptul răspândirii de către SC „Vilotherm” SRL a afirmațiilor false despre produsele comercializate de concurentul său SRL ”Simplex-Co”, și anume că cazanele de marca BAXI sunt de o calitate proastă și sunt produse în Turcia, dar nu în Italia. Pentru încălcarea constatată Consiliul Concurenței a aplicat o amendă în valoare de 0,25% din cifra totală de afaceri a SC „Vilotherm” SRL ceea ce a constituit 192 433,75 lei.

Instanțele au adoptat hotărârile sus-citate.

Pentru a se opune constatărilor autorității pârâte cu privire la faptul că informațiile false prezentate de către angajatul SC „Vilotherm” SRL consumatorilor i-a determinat pe cumpărători să renunțe la produsele procurate de la SRL ”Simplex-Co”, reclamanta a invocat pe parcursul examinării cauzei, inclusiv în cererea de apel, că aceste produse au fost returnate potrivit art. 19 din Legea cu privire la protecția consumatorului nr. 105/2003, având dreptul de a le returna în termen de 14 zile, iar vânzătorul având obligația de restituire a contravalorii. În același context, SC „Vilotherm” SRL a indicat în apelul motivat că din explicațiile persoanelor oferite în cadrul procedurii administrative se observă că acestea s-au informat și au decis independent care sunt ofertele pe piață, solicitând mai multe detalii despre produs, apelând după sfaturi la persoane înrudite, meșteri, ideea de reziliere a contractelor cu SRL ”Simplex-Co” nicidecum nefiind sugerată de angajații societății reclamante.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de SC „Vilotherm” SRL, și va trebui să se asigure că instanțele, în cazul de față Curtea de Apel Chișinău, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 – 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

În corespundere cu prevederile art. 219 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data reclării recursului), instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu *în baza tuturor probelor legal admisibile*, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți,

iar conform art. 238 alin. (2) din același cod, instanța de apel este în drept să solicite din oficiu probe noi, în măsura în care le consideră necesare pentru justa soluționare a cauzei.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată cu certitudine că, toate, concluziile instanțelor ierarhic inferioare sunt bazate *în exclusivitate* pe declarațiile și constatările autorității publice pârâte și a terțului, înserate în actul administrativ contestat, fiind însușite în mod necondiționat, fără o coroborare cu probatoriul pertinent.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza *Helle vs Finlanda*, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza *Taxquet vs. Belgia [MC]*, nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

Constatând toate cele relatate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a argumentelor invocate de autoritatea publică pârâtă și a terț, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar sau necesare a fi prezentate.

La concret, instanța de apel nu s-a expus în nici o formă cu privire la faptul în ce măsură preținsele acțiuni ale angajaților SC „Viloterm” SRL au cauzat returnarea produselor de către clienții SRL „Simplex”, legătura causală între preținse acțiuni și prejudiciul cauzat, pretinsul caracter fals al informațiilor oferite, prin prisma argumentelor invocate în apel, în coroborare cu toate probele prezentate de părți și administrate în cadrul dezbaterilor judiciare.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, motivarea Curții de Apel Chișinău a pus într-o situație de dezavantaj pe SC „Viloterm” SRL față de adversarul său (a se vedea cauza *Donadze vs. Georgia*, hotărârea din 7 martie 2006, § 35 – 36).

În atare situație, instanța de recurs apreciază că recurentei SC „Viloterm” SRL nu i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că recurenta nu a

reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le consideră necesare în vederea apărării punctului său de vedere (cauza Blücher vs. Republica Cehă, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza Carmel Saliba vs. Malta, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

Astfel, din considerentele arătate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de SC „Viloterm” SRL, reprezentată de avocatul Viorica Cărare.

Se casează integral decizia din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SC „Viloterm” SRL împotriva Consiliului Concurenței, terț SRL „Simplex-Co” cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată și se restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău,

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu